

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Frank Edit ügyvéd (felperes címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Sárossi Ügyvédi Iroda (....., ügyintéző: dr. Sárossi Andrea ügyvéd) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2010. április 22. napján kelt, 7.P.23.808/2007/17. számú ítélete ellen az alperes 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 500 (Tizenkettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 71 037 forint tőkét, ennek 2006. augusztus 19. napjától a kifizetésig számított, a késedelemmel érintett naptári félév utolsó napját megelőző napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, valamint 19 500 forint perköltséget.

A tényállásban megállapította, hogy az alperes, mint egyéni vállalkozó üzemeltetésében állt a B.-ön található M.S. elnevezésű vendéglátó egység, ahol történt zeneszolgáltatás után 1997-től az alperes a felperes részére szerzői jogdíjat fizetett. Az alperes 2005. augusztus 10-én bejelentette, hogy a szerződést felmondja és a rádió és televízió készüléket eltávolítja az üzletből. A felperes 2005. szeptember 13-án ellenőrzést végzett és az adatlapon megállapította, hogy zeneszolgáltatás nem történik. Ezt követően 2006. július 27. napján is végzett ellenőrzést a felperes a sörbárban, amelyről adatszolgáltatási lapot állított ki. Az okirat szerint - amelyet Hudacsek Jánosné alkalmazott aláírt és céges bélyegzővel látott el - az üzlethelyiségben rádió található. Az alperes felszólítás ellenére nem

fizette meg a 2005. április 1. és június 30., illetve a 2006. július 27. és szeptember 30. közötti időre járó 15 724, illetve 55 313 forint szerzői jogdíjat.

A fizetési meghagyással indult és alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes összesen 71 037 forint elmaradt jogdíj és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes védekezése szerint a rádiót az alkalmazottja személyes használatra vitte be az üzletbe, engedély nélkül, továbbá az nem is volt működőképes állapotban.

Az elsőfokú bíróság a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 25. §-ának (1), (4), (5) és (6) bekezdései, valamint a 92. § (1) bekezdése alapján a felperesi követelést alaposnak találta.

Okfejtése szerint a perben az alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy jogvédelem alatt álló zeneművek sugárzása az üzlethelyiségben nem történt és erre alkalmas technikai eszköz nem volt az üzletben. Kitért rá, hogy erről a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján a bíróság tájékoztatta az alperest. Az alperesi indítványra meghallgatott G.Gy.-né és V. V. tanúk vallomását úgy értékelte, hogy azok a teljes időszak vonatkozásában kétséget kizáróan nem bizonyították, hogy a rádiókészülék üzemképtelen volt, illetve, hogy a berendezés az ellenőrzés időpontjában nem működött, nem sugárzott zenét.

Ezzel szemben a felperes a csatolt adatszolgáltatási lapokkal bizonyítási kötelezettségének eleget tett, igazolta, hogy zene szolgáltatására alkalmas műszaki berendezés volt az üzletben, ezért vélelmezhető, hogy jogvédelem alatt álló zeneművek sugárzása történt. Hangsúlyozta, hogy a vonatkozó jogeseti döntések helyes értelmezése szerint a vélelem megdönthető, azonban az adott esetben az alperes a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében meghatározott módon nem tudta bizonyítani az ellenkérelmében állított tényeket és ezt terhére értékelte az elsőfokú bíróság. A jogdíj számításánál a Magyar Közlönyben közzétett díjszabás 3. fejezetének 5.2 pontját alkalmazta.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatásával a kereset teljes körű elutasítását kérte.

Érvelése szerint a döntés a 2006. július 27. és szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan ténybelileg és jogilag egyaránt megalapozatlan. Kifejtette, hogy a bizonyítási eljárás hiányos, a tényállás nem került tisztázásra, így kérdéses maradt, hogy az a bizonyos rádiókészülék milyen funkciót töltött be a sörbárban és valóban alkalmas volt-e műsorszórásra, miként az sem derült ki, hogy állandóan vagy időközönként szolgáltatott-e zenét. Helytelenül értékelte az elsőfokú bíróság a tanúk vallomását is, mert abból egyértelműen kiderült, hogy 2005. elejére már semmilyen zeneszolgáltatásra alkalmas eszköz nem volt az üzletben és ilyen később sem került ott elhelyezésre. Kiemelte, hogy a felperes egyetlen bizonyítéka egy adatlap volt, ami megítélése szerint önmagában nem alapozhatja meg a szerzői jogdíj iránti igényt. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a hátrányára értékelte, hogy az

időközben eltűnt egykori alkalmazottjának meghallgatására nem kerülhetett sor és így nem tudta igazolni, hogy a rádió az ő személyes használati tárgya volt és nem volt működképes. Kifogásolta, hogy a felperes felhívás ellenére nem bizonyította kétséget kizáróan, hogy a rádióadást milyen formába észlelte, illetve, hogy a berendezés hol működött vagy, hogy ez a vendégek számára miként volt elérhető, hanem az alkalmazottja tanúvallomásaival csupán valószínűsítette, hogy zeneszolgáltatás történt és erre tekintettel az alperesnek egy dekorációs célokat szolgáló működésképtelen rádiókészülék után is fizetési kötelezettsége keletkezett. Az elsőfokú ítélet indokolásával szemben kifejtette, hogy a tárgybani ügy ténybeli és jogi megítélése egy alapjaiban tévesen megállapított tényállás és hiányos bizonyítás mellett nem mondható egyszerű megítélésűnek.

A megállapított díjat vitatta összecszerűségében is. Előadta, hogy aránytalannak találja azt a hátrányt, ami azáltal érte, hogy alkalmazottja feltételezhetően kellő mérlegelés nélkül, gépiesen töltött ki egy statisztikai adatlapot. Hivatkozott rá, hogy azóta a vállalkozási tevékenységet befejezte és mindösszesen havi 32 000 forintos rokkantnyugdíjából tartja fenn magát.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybehagyását indítványozta, annak helyes indokaira tekintettel. Érvelése szerint az alperes sem vitatta érdemben a 2005. második negyedévére fennálló fizetési kötelezettségét. A másik követelés kapcsán hivatkozott rá, hogy ha a készülék működésképtelen lett volna, akkor azt nyilván nem viszi be saját szórakoztatására az alkalmazott, aki egyébként az aláírt adatszolgáltatási adatlap tényállításait nem kifogásolta és alperes is csak 2006. augusztus 17-én tett bejelentést. Kitért rá, hogy az alperes az okiratot aláíró személyt az ügyben előállítani nem tudta, a meghallgatott tanuknak pedig nem volt közvetlen tudomásuk az ellenőrzés körülményeiről, így az alperes az adatszolgáltatási lapban foglaltakat eredményesen megdönteni nem tudta. Végül akként nyilatkozott, hogy amennyiben az alperes számára a jogdíj megfizetése nehézséget jelent, részére méltányos részletfizetést tud biztosítani.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mélységben feltárta, abból a jogszabályokkal és a kialakult bírósági gyakorlattal összhangban álló, helytálló következtetésre és helyes érdemi döntésre jutott, amivel a másodfokú bíróság indokaira is kiterjedően teljes mértékben egyetértett.

A felperes a keresetében az Szjt. 25. § (1) bekezdése alapján kérte az alperest jogdíjfizetésre kötelezni. Eszerint a már nyilvánosságra hozott zenemű és irodalmi mű nyilvános előadásának engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan, az írók, a zeneszerzők és a szövegírók képviselőjében az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet köt szerződést a felhasználóval, kivéve, ha a szerző a 91. § (2) bekezdésében szabályozott nyilatkozatot tett.

A jogszerű felhasználáshoz a jog előzetes megszerzésének szükségességét írja elő az Szjt. 25. § (4) bekezdése. Ennek értelmében a felhasználó a tervezett felhasználást és a már megkezdett felhasználás megváltoztatását köteles a közös jogkezelő szervezetnek előzetesen bejelenteni, amely a felhasználást a helyszínen ellenőrizheti.

Az ítélezési gyakorlatnak megfelelően állapította meg az elsőfokú bíróság - helyesen utalva a BH1993.240. számú eseti döntésre -, hogy az alperesi üzlethelyiségben dolgozó alkalmazott által aláírt adatszolgáltatási lappal a felperes eleget tett a bizonyítási kötelezettségének, igazolta azzal, hogy a nyilvános zeneszolgáltatás után az alperes fizetési kötelezettsége beállt. Megfelelően mutatott rá arra is, hogy ezt követően a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében az alperest terhelte ennek ellenkezőjének a bizonyítása, hogy az üzlethelyiségben nem volt zene szolgáltatására alkalmas eszköz.

Az nem volt vitás, és e körben a fellebbezés sem érvelt, hogy a rádió és televízió készülék miatti díjfizetés tekintetében az alperes 2005. augusztus 10. napján tett változás-bejelentő nyilatkozatot, az pedig tényként volt megállapítható, hogy az első perbeli időszakot követő, 2005. július 1. és augusztus 10. közötti időre a díjfizetésnek eleget tett. Erre tekintettel a 2005. április 1. és június 30. közötti első időszakra nézve aggálytalanul megállapítható, hogy az alperes díjfizetési kötelezettsége 15 724 forint erejéig fennáll.

Az alperes védekezése - bár a fellebbezésével a teljes ítéletet támadta - a második, a 2006. július 27. és szeptember 30. közötti időre járó 55 313 forint meg nem fizetett szerzői jogdíjra vonatkozott, azt állítva, hogy e tekintetben nem került felderítésre a tényállás. E körben az alperes részben ellentmondásos, részben indokolatlan előadásokat tett az eljárás során. A fizetési meghagyással szembeni ellentmondásában arra hivatkozott, hogy az egyik ellenőrzés során egy nem működő rádiót vettek észre, ami ellen rögtön tiltakozott, mert az üzletben az utolsó években nem működött semmi. A 2008. április 16-i tárgyaláson személyesen azt adta elő, hogy a 2006. július 27-i ellenőrzés során egy működésképtelen rádió valóban volt a pult alatt, majd a 2009. június 23-i tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy az alkalmazottjáé volt a nem működő rádiókészülék, amit az ellenőrzéskor észleltek, hozzátéve, hogy korábban az alkalmazottját korábban felhívta a rádió elvitelére és meg is tiltotta, hogy ilyet behozzon. Fellebbezésében arra hivatkozott, miszerint az ügyben nyitott kérdés maradt, hogy a kérdéses időszakban az üzletben fellelt rádiókészülék egyáltalán működőképes volt-e avagy csak dekorációs célokat szolgált, tehát nem került bizonyításra, hogy az a bizonyos készülék milyen funkciót töltött be a sörbárban. Nem volt tehát következetes abban, hogy a nem működő készülék hol volt, a pult alatt, vagy dekorációs elem volt. Arra csak később kezdett hivatkozni, hogy a rádió az alkalmazotté volt, de annak nem adta életszerű indokát, hogy milyen okból tartott az üzletben az alkalmazott tiltás ellenére egy használhatatlan rádiót.

A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a dekorációval kapcsolatos, csak a másodfokú eljárás során felmerült kérdésnek az érdemi döntésre nincs kihatása. Mint ahogy az sem releváns, hogy a rádió kinek a tulajdonában volt. Jelentősége annak van, hogy a kérdéses ellenőrzés alkalmával a felperes alkalmazottja a vendégek rendelkezésére szolgáló helyiségben egy zeneszolgáltatásra alkalmas rádiókészüléket talált, ezt rögzítette az erre rendszeresített adatlapon, amit az alperes ott tartózkodó dolgozója aláírt és le is bélyegezett. Ennek folytán az adatlap a zeneszolgáltatás tényének elismerését és arra tekintettel a jogdíjfizetési kötelezettség tudomásulvételét jelenti.

Sikertelenül védekezett ezzel szemben az alperes azzal, hogy az ellenőrzés során fellelt készülék használatra nem volt alkalmas. Ezt a körülményt az adatlap nem tüntette fel, erre vonatkozóan a felperes felé bejelentéssel nem élt az alperes, és - ahogy azt az elsőfokú bíróság helyes mérlegelés alapján kifejtette - erre G. Gy.-né és V. V. tanúk vallomása alapján sem lehetett következtetni, mert egyrészt nem tudták bizonyítani, hogy mikortól volt üzemképtelen a készülék, másrészt a meghallgatott tanúk az ellenőrzés időpontjában nem tartózkodtak a helyszínen.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság sem találta megállapíthatónak, hogy alperes az adattal szemben bizonyította volna, hogy az üzlethelyiségben lévő rádióval nem történt zeneszolgáltatás, holott a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a bizonyítás őt terhelte. Ezért szerzői jogdíjfizetési kötelezettsége felperes által megjelölt mindkét időszakra nézve fennáll és annak számítása a Magyar Közlönyben közzétett díjtételnek megfelelő volt.

A fentiekben kifejtettek szerint a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával - lényegében helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte másodfokú eljárási költség megfizetésére. A felperes jogi képviselőjének munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése alapján állapította meg, 25 % áfával növelten.

Budapest, 2011. január 25.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

. Fülöp Györgyi s.k.

bíró

A kiadmány hiteléül: